
TON & TEU

HARRY GEERLINGS, HAVENHOGLERAAR
geerlings@essb.eur.nl

Transitie vraagt regie

Nederland staat aan de vooravond van een majeure transitie. Onze samenleving moet in 40 jaar worden omgebouwd naar een systeem waarbij 95% minder broeikasgassen wordt uitgestoten. Dat is geen eenvoudige opgave. De haven van Rotterdam, een industrieel en logistiek knooppunt, wordt bij uitstek gekenmerkt door een fossiel gedreven petrochemisch complex en transport. Zij is met ca. 60 MT CO₂ uitstoot de meest vervuilende regio van het land. De vraag is interessant wie in Rotterdam leiding geeft aan de enorme transitie-uitdaging.

Het Kabinet blijft het antwoord schuldig. Daarom heeft zij 5 transitietafels geformeerd van direct betrokkenen, die plannen voor de eigen sector mogen voorstellen. Vier sectoren is dat gelukt, alleen de tafel industrie is er niet uitgekomen. Dat is geen verrassing, want al jaren wordt er geen enkele voortgang geboekt in de vermindering van CO₂ door de industrie. Sterker nog: voor 2019 en 2020 wordt weer een toename van de uitstoot verwacht vanwege o.a. de productie van betere kwaliteit bunkerolie en een toename van transport. Dit is een treurig stemmende constatering. Het ontbreekt kennelijk aan wilskracht en leiderschap; moreel leiderschap om precies te zijn. Morele leiders dagen anderen uit door zelf het goede voorbeeld te geven, ze nemen initiatieven, ze inspireren en ontwikkelen een goede kijk op de zaak, maar bovenal: ze boeken resultaat. Is zo iemand in Rotterdam voorhanden? Dit vraagt om een andere beschouwing.

Van de industrie zelf, de bron van de emissies, hoeven we klaarblijkelijk niets te verwachten. Hun solidariteit met klimaatverandering blijkt slechts lippendienst; Shell boort, ondanks haar klimaatbelofte, in 2019 gewoon meer olie en gas op. U zou dan wellicht verwachten dat de belangenbehartiger van het Rotterdamse bedrijfsleven, Deltalinqs, leiding geeft aan de transitie. Helaas is daar geen sprake van: zij blijven steken in studies, plannen en vooral voornemens.

Het Havenbedrijf Rotterdam dan, dat hoog van de daken roept dat een transitie echt noodzakelijk is. Toen het erop aan kwam om het contract voor de kolenoverslag wel/niet te verlengen zei Castelein in de krant doodleuk "Wij gaan niet op de stoel van onze klanten zitten." Ja, zo lust ik nog wel een paar. Hoezo ambitie? De RvC van het HbR dan? Dat zijn de toezichthouders. Zij heeft geen beleidsvisie op de klimaatuitdaging en zij speelt geen actieve rol in het debat. Neem dan North Sea Ports, het meest energie-intensieve havencomplex van West-Europa met haar chemie-, kunstmest-, staal- en auto-industrie. Zij hebben onlangs Diederik Samson benoemd als commissaris; het boegbeeld van de klimaattafels. Dan heb je lef! Ik kom tot de conclusie dat het in Rotterdam niet ontbreekt aan ambities, maar het blijft bij loze woorden want daden ontbreken.

De vraag dient zich aan wie wel de rol op zich kan nemen om leiding te geven aan de energietransitie. De afgelopen jaren hebben bewezen dat verleiding (de 'peen') en overleg (de 'preek') niet werkt. Kennelijk moet het komen van de 'stok': duidelijke wet- en regelgeving. De gemeenteraad van Rotterdam heeft zich laten afwimpelen in de discussie over de kolenoverslag, want zij waren tegen verlenging van het huurcontract. Het college van B&W zit erbij en kijkt ernaar. Toch bezit zij samen met de Staat der Nederlanden respectievelijk 70% en 30% van de aandelen van de haven van Rotterdam. Beide partijen hebben ook het Akkoord van Parijs ondertekend. Waarom houden zij zich afzijdig? De VN heeft recentelijk de noodtoestand uitgeroepen over het klimaat, reden genoeg om in te grijpen. Het is tijd voor een actief aandeelhouderschap gebaseerd op moreel leiderschap. Wethouders: laat u horen!